

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Milana Taubera a JUDr. Jana Ryby v právní věci žalobkyně: **AGRO - Měřín, a.s.**, IČ 494 34 179, se sídlem Zarybník 516, Měřín, zast. JUDr. Milošem Jirmanem, advokátem se sídlem Nádražní 21, Žďár nad Sázavou, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2012, č. j. 1268/560/12, 47139/ENV/12, sp. zn. OV 13/12,

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se u Městského soudu v Praze domáhala svou žalobou zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí (dále jen „žalovaný“ nebo „odvolací orgán“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“ nebo „inspekce“) ze dne 10. 4. 2012, č. j. ČIŽP/47/OOV/SR01/1112974.009/12/BRO a toto rozhodnutí potvrdil.

Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni uložena pokuta podle ust. § 125g odst. 6 písm. c) a 125g odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“) ve výši 50 000 Kč za to, že neučinila při zacházení se závadnými látkami (silážními šťávami) odpovídající opatření a nakládala se závadnými látkami ve středisku živočišné výroby v k.ú. Drholec tak, že dne 14.9.2011 pod vyústěním plastového kanalizačního potrubí, končícím za oplocením střediska na přilehlém poli, se nacházela laguna ze silážních šťáv o rozměrech cca 12 x 6 m. Na severní části laguny byly v pásu širokém cca 0,5 m až 1 m a 20 m dlouhém zjištěny stopy po odtoku silážních šťáv z areálu živočišné výroby. Ve vzdálenosti cca 25 m od severního rohu areálu byla při místním šetření

zjištěna další laguna o rozměrech cca 6 x 3 m, která byla částečně vyschlá. Severním směrem od této laguny byly při šetření v poli zjištěny stopy po dalších vyschlých lagunách, které byly oborány. Uvedené jednání shledala ČIŽP porušením ust. § 39 odst. 4 písm. a) vodního zákona. Současně žalobkyni uložila uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000 Kč.

Žalobkyně tvrdí v žalobě, že napadeným rozhodnutím byla krácena na svých právech, jelikož rozhodující orgán nepřihlédl k žalobkyní tvrzeným skutečnostem, v řízení došlo k procesním vadám a na základě provedených důkazů dospěl rozhodující orgán k nesprávným skutkovým zjištěním.

V prvním žalobním bodu uvádí žalobkyně, že místní šetření provedené pracovníky ČIŽP dne 14. 9. 2011 trpělo vadami, neboť bylo provedeno v rozporu se zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole (dále jen „zákon o státní kontrole“). Konkrétně byl porušen § 12 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, dle kterého jsou kontrolní pracovníci povinni oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly. Kontrolní pracovníci tuto povinnost nesplnili, neboť při místním šetření jednali pouze s Ing. J. Ch., který je v protokolu označen jako zaměstnanec společnosti AGRO-Měřín, a.s., ač tato osoba zaměstnancem společnosti není, a proto nemůže být ani osobou oprávněnou ve smyslu ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona o státní kontrole. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je konstatováno, že pracovníci inspekce skutečně pochybili, avšak z tohoto zjištění žalovaný nevyvodil odpovídající závěry a pouze konstatoval, že Ing. Ch. inspektorům sdělil, že je legitimním zástupcem vedoucího střediska oprávněným jednat za žalobkyni. Je povinností inspektorů zjistit si a ověřit, zda jednají s oprávněným zástupcem ve smyslu zákona, a nemohou pouze vycházet z tvrzení přítomné osoby, která jim své oprávnění neosvědčila. Navíc Ing. Ch. vůbec nebyl pověřen řízením pobočky, ve které byla prováděna kontrola, a tudíž nebyl zmocněn k úkonům, ke kterým obvykle dochází v obchodním a hospodářském životě pobočky ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27.9.2006, sp. zn. 2 As 50/2005.

Ve druhém žalobním bodu žalobkyně namítá, že skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně objektivně. Místní šetření bylo učiněno na základě podnětu městyse Drnholec, podle něhož pravděpodobně došlo k úniku závadné látky. V rámci místního šetření však nebyly odebrány žádné vzorky, neboť dle závěrů inspekce laboratorní dokazování nebylo zapotřebí, protože závadné látky ze zemědělské výroby je možné považovat za skutečnosti obecně známé. Odebrání vzorků dle inspekce nebylo nutné i proto, že únik závadné látky byl zřejmý a nezpochybnitelný, jak je patrné z fotodokumentace.

Žalobkyně v této souvislosti namítá, že nechala zajistit odběr vzorků z předmětné laguny společností ENVIREX spol. s r. o. (dále jen „ENVIREX“) jakožto akreditovanou laboratoří ČIA, přičemž laboratorním zkoumáním bylo zjištěno, že látka vytékající z areálu žalobkyně je povrchovou vodou z části nezpevněné plochy areálu a výše položené části zemědělské půdy. Analýzou byl tedy vyvrácen závěr, že se jedná o závadné látky, pravděpodobně o silážní šťávy. K předložené analýze ČIŽP pouze namítala dobu provedení a způsob odebrání vzorku pro laboratorní analýzu, nikoli její výsledek. K další námitce inspekce, že společnost ENVIREX nemá akreditaci pro stanovení kyseliny mléčné, octové,

máselné ani propionové, žalobkyně uvádí, že uvedená společnost je akreditovanou zkušební laboratoří s potřebnou akreditací.

Žalobkyně nesouhlasí s žalovaným, že inspektoři mají mnohaletou praxi, charakteristika silážních šťáv je jim známá, a protože si inspektoři byli jisti správným hodnocením závadných látek, upustili od odběru vzorků. Zástupce městyse Drnholec, který byl přítomen místnímu šetření, rozhodně není odborníkem, jehož názor by bylo možno považovat za relevantní. Ing. Ch. nebyl pověřenou osobou žalobkyně, a tudíž jeho závěry nelze zohledňovat, přitom závěry inspektorů žalobkyně vyvrátila rozborů provedenými laboratoří ENVIREX.

S ohledem na výše uvedené je žalobkyně názoru, že místní šetření vykazuje značné vady a nedostatky a že rozhodnutí bylo vydáno na základě neobjektivně zjištěného skutkového stavu. Kontrolní orgán pochybil, pokud nezajistil odběry vzorků, a pokud tak byla nucena učinit žalobkyně sama, nemůže žalovaný výsledky odběru zpochybňovat, neboť byly pořízeny způsobilým a akreditovaným subjektem.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2015, č.j. 3 A 143/2012-25 bylo rozhodnuto tak, že žaloba se zamítá a žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud dospěl k závěru, že je odpovědností podnikatele, aby zajistil, že se na pracovišti či v provozovně pohybují osoby, jež jsou k tomu oprávněné, a aby měl povědomí o tom, které osoby se v provozovně představují jako osoby zmocněné za něj jednat. Ing. Ch. svým jednáním nezavdal příčinu, aby mohli kontroloři pochybovat o tom, zda se jedná o osobu oprávněnou jednat za podnikatele. Jeho přítomnost v době zahájení kontroly byla dostačující pro naplnění možnosti kontrolované osoby bránit svá práva v průběhu kontroly. Soud dále uvedl, že zákon o státní kontrole nestanoví, jak mají kontroloři zjistit skutečný stav, a ponechává to na jejich odborné úvaze. Pracovníci inspekce jsou nadáni určitou mírou diskrece, jak k posuzování skutkových otázek přistupovat, a jednají na základě svých odborných znalostí a dlouholetých zkušeností. Kvalifikaci závadné látky provedli kontroloři vzhledem k umístění laguny, vzhledu látky a k charakteristickému zápachu. Správní spis je doplněn barevnou fotodokumentací, která detailně zachycuje stav posuzovaného místa. Z uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ke kasační stížnosti žalobkyně rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 8. 2015, č.j. 7 As 160/2015 - 32 tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2015, č.j. 3 A 143/2012-25 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2015, č. j. 3 A 143/2012 – 25, je opodstatněná, neboť je třeba, aby se soud podrobněji zabýval otázkou, zda byl správními orgány zjištěn skutečný stav dostatečně a za tímto účelem mu uložil vyslechnout kontrolní pracovníky ČIŽP, kteří prováděli místní šetření.

U jednání, které se konalo dne 25. 11. 2015, Městský soud v Praze vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s.ř.s.) z důvodů uvedených v rozsudku tohoto soudu, doplnil důkazní řízení o výsledky svědků. Protože po jejich uskutečnění neměl důvodné pochybnosti o tom, zda lze silážní šťávu identifikovat (ve spojení s danými konkrétními skutkovými okolnostmi) na základě senzorických vlastností, zamítl soud návrh žalobce na doplnění dokazování vyžádáním odborného vyjádření.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

V prvním žalobním bodu namítá žalobkyně, že kontrolori postupovali v rozporu s § 12 odst. 2 písm. a) zákona o státní kontrole, neboť podle tohoto ustanovení mají kontrolní pracovníci povinnost oznámit kontrolované osobě zahájení kontroly a předložit pověření k provedení kontroly. Obdobně tuto povinnost stanoví vodní zákon (ve znění účinném v době provedení místního šetření), když v § 114 odst. 2 písm. b) ukládá inspektorům, aby před vstupem do cizích objektů informovali provozovatele.

Soud ověřil z obsahu správního spisu, že v daném případě kontrolori zahájení kontroly oznámili přítomnému Ing. Ch., který se představil jako zástupce vedoucího provozu. Žalobkyně namítá, že oznámení učiněné Ing. Ch. nemělo účinky oznámení kontrolované osobě, neboť Ing. Ch. není zaměstnancem žalobkyně. V daném případě je tedy nutné vyřešit otázku, zda oznámením osobě, která se představí jako zmocněnec kontrolované osoby, jsou splněny podmínky zákona o státní kontrole, příp. vodního zákona.

Jak vyplývá z judikatury, „*smyslem a účelem oznámení o zahájení kontroly je dát kontrolované osobě na vědomí, že u ní je zahajována kontrola, takže jí tím vznikají specifické povinnosti i specifická práva, zakotvená zejména v zákoně o kontrole, subsidiárně však - s ohledem na ustanovení § 26 zákona o kontrole - případně i ve správním řádu. Ve své podstatě plní oznámení o zahájení kontroly stejnou funkci jako uvědomění účastníka o zahájení řízení podle § 18 odst. 3 správního řádu - zajišťuje zejména, aby kontrolovaná osoba mohla od počátku provádění kontroly řádně a v potřebném rozsahu uplatňovat svá procesní práva a aby po ní bylo lze spravedlivě požadovat poskytnutí potřebné součinnosti.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, čj. 2 As 50/2005-53)

Zákon o státní kontrole neobsahuje žádné speciální ustanovení o tom, vůči které konkrétní fyzické osobě je nutné učinit oznámení o zahájení kontroly tak, aby bylo zaručeno, že oznámení došlo do sféry kontrolované právnické osoby. Tuto otázku neupravuje ani vodní zákon ani správní řád. Jelikož použitelné předpisy práva veřejného pro danou problematiku neobsahují speciální úpravu, je třeba ji posuzovat prostřednictvím úpravy práva soukromého, především občanského zákoníku platného v rozhodné době (zákon č. 64/1964 Sb.) a dalších předpisů např. o některých právnických osobách nebo osobách se specifickými vlastnostmi či postavením.

Dle § 20 odst. 1 občanského zákoníku *právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem (statutární orgány)*. Ve druhém odstavci zákon upravuje, že *za právnickou osobu mohou činit právní úkony i jiní její pracovníci nebo členové, pokud je to stanoveno ve vnitřních předpisech právnické osoby nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé. Překročí-li tyto osoby své oprávnění, vznikají práva a povinnosti právnické osobě, jen pokud se právní úkon týká předmětu činnosti právnické osoby a jen tehdy, jde-li*

o překročení, o kterém druhý účastník nemohl vědět. Pro podnikatele, který je akciovou společností, pak platí modifikované ustanovení § 15 obchodního zákoníku platného v rozhodné době (zákon č 513/1991 Sb.), které stanoví, že *kdo byl při provozování podniku pověřen určitou činností, je zmocněn ke všem úkonům, k nimž při této činnosti obvykle dochází.* Podle odst. 2 téhož ustanovení pak *překročí-li zástupce podnikatele zmocnění podle odstavce 1, je takovým jednáním podnikatel vázán, jen jestliže o překročení třetí osoba nevěděla a s přihlédnutím ke všem okolnostem případu vědět nemohla.* Toto zmocnění je z hlediska svého věcného rozsahu omezeno, a to nikoli v závislosti na konkrétním rozsahu zastoupení, jak by jej podnikatel vůči osobě pověřené činností vymezil, nýbrž „objektivně“, tím, co je z hlediska „průměrné třetí osoby“ možno považovat za obvyklou škálu úkonů, k nimž při dané činnosti dochází.

V daném případě žalobkyně namítá, že Ing. Ch. vůbec nebyl osobou pověřenou určitou činností, jelikož vůbec nebyl zaměstnancem žalobkyně a dle tvrzení žalobkyně (v její stížnosti proti chování úředních osob ze dne 22.9.2011) se v místě kontroly pouze zdržoval se souhlasem provozovatele zařízení. V tomto případě se však obdobně použije ustanovení § 16 obchodního zákoníku, které stanoví, že *podnikatele zavazuje i jednání jiné osoby v jeho provozovně, nemohla-li třetí osoba vědět, že jednáající osoba k tomu není oprávněna.* I v tomto případě jde o „objektivní“ vymezení a posuzuje se, zda mohla průměrná třetí osoba důvodně předpokládat, že jednáající osoba je k danému jednání oprávněna. Nezáleží na tom, zda taková třetí osoba je osobou soukromou anebo zda se jedná o pracovníka správního orgánu. Kontroloři nemají povinnost zjišťovat, zda osoba, která se představí jako osoba zmocněná jednat za podnikatele (žalobce), je v pracovněprávním vztahu k podnikateli, je vedoucím provozovny, smluvním zástupcem apod., resp. vyžadovat po takové osobě prokázání oprávnění jednat za kontrolovaný subjekt. Pokud kontroloři v dobré víře předpokládají, že jim představená osoba je skutečně zmocněná jednat za podnikatele, uplatní se i zde § 16 obchodního zákoníku. Soud připomíná, že je odpovědností každého podnikatele, aby zajistil, že na pracovišti či v provozovně se pohybují osoby, které jsou k tomu oprávněné, a stejně tak, aby měl povědomí o tom, které osoby se v provozovně představují jako osoby zmocněné za podnikatele jednat.

Ze správního spisu vyplývá, že Ing. Ch. byl inspektory zastižen v areálu žalobkyně, kde se představil jako zástupce vedoucího provozu, měl přístup do všech objektů, a to včetně provozní budovy, kde byl sepsán protokol z kontroly, užíval služební vozidlo, řešil během kontroly běžné provozní záležitosti, a tedy nezavdal příčinu, aby mohli kontroloři pochybovat o tom, zda se jedná či nejedná o osobu oprávněnou jednat za podnikatele.

Dle soudu přítomnost i jednání Ing. Ch., který se představil jako zástupce nepřítomného vedoucího, bylo jednáním osoby nevzbuzující pochybnosti o jeho vztahu k žalobkyni jako o vztahu pracovněprávním či obdobném. Činnost přítomného Ing. Ch. v areálu žalobkyně, kde byl zastižen, s takovým vztahem zcela koresponduje. Byť přítomný Ing. Ch. nemusí být odpovědnou osobou jednáající za podnikatele (např. v obchodních vztazích), jeho přítomnost v době zahájení kontroly byla dostačující pro naplnění možnosti kontrolované osoby bránit svá práva v průběhu kontroly.

Soud uzavírá, že Ing. Ch. svým chováním naplnil ust. § 16 obchodního zákoníku, a tudíž kontroloři nepochybili, když s ním jednali jakožto s osobou oprávněnou vystupovat za kontrolovanou osobu. Oznámením o kontrole učiněné Ing. Ch. tak byla naplněna zákonná povinnost dle § 12 odst. 2 písm. a) zákona o státní kontrole a zároveň podle § 114 odst. 2 písm. b) vodního zákona. Z tohoto důvodu shledal soud první žalobní bod nedůvodným. Soud shledává vhodným poukázat na skutečnost, že ke shodnému závěru dospěl i Nejvyšší správní soud, když ve zrušujícím rozsudku ze dne 13. 8. 2015, č.j. 7 As 160/2015 – 32 mj. uvedl „V

projednávané věci má Nejvyšší správní soud za to, že kontrolní pracovníci objektivně nemohli mít žádné pochybnosti o oprávnění Ing. Ch. jednat jménem stěžovatelky. Lze proto uzavřít, že s ohledem na konkrétní okolnosti dané věci bylo jednání Ing. Ch. přičitatelné stěžovateli a úkony kontrolních pracovníků vůči němu jsou účinné také vůči stěžovateli samotné. Jestliže byla povinnost dle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona o státní kontrole plněna vůči Ing. Ch., byla plněna řádně a k porušení citovaného ustanovení nedošlo.“

Ve druhém žalobním bodu žalobkyně namítá nesprávné posouzení skutkového stavu. Jádrem této námítky je nesouhlas žalobkyně s postupem kontrolorů a s jejich závěrem, že z provozovny žalobkyně vytékají na sousední pole závadné silážní šťávy. Z protokolu vyplývá, že inspektoři ČIŽP při místním šetření došli k závěru, že se skutečně jedná o silážní šťávy, a to pouze na základě pozorování, aniž by byly odebrány a analyzovány vzorky. S tímto postupem žalobkyně nesouhlasí a nabízí rozbor vzorků, který vyvrací závěry ČIŽP.

Ze správního spisu vyplývá, že v daném případě kontroloři provedli místní šetření za přítomnosti zástupce městyse Drnholec a zástupce kontrolované osoby Ing. Ch.. Kvalifikaci závadné látky provedli kontroloři vzhledem k umístění laguny, vzhledu látky a k charakteristickému zápachu. Správní spis je doplněn barevnou fotodokumentací (12 ks), která detailně zachycuje stav posuzovaného místa. Kontroloři dospěli k závěru, že se skutečně jedná o silážní šťávy, což bylo zaneseno do protokolu, který v rámci správního řízení slouží jako podklad prokazující stav věci. Z protokolu v souladu s pořízenou fotodokumentací vyplývá, že v severní části areálu živočišné výroby, v níž jsou čtyři betonové silážní žlaby, se nachází vyústění plastového kanalizačního potrubí, které končí za oploceným areálem na přilehlém poli. Pod tímto vyústěním se na přilehlém poli nacházela laguna o rozměrech 12 x 6 m. Dle konzistence a zápachu se jednalo o silážní šťávy. V severní části laguny silážní šťáva teče v pásu o šířce 0,5 až 1 m. Ve vzdálenosti cca 25 m od severního rohu areálu na severovýchodní straně areálu byla zjištěna další laguna o rozměrech cca 6 x 3 m, která byla částečně vyschlá. V tomto období nedocházelo k výrazným srážkám.

Z výpovědi svědka Dr. Ing. O. soud zjistil, že je pracovníkem České inspekce životního prostředí asi 8 let, vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Brně. Dokončil doktorské studium a pracoval asi 6 let ve Výzkumném ústavu výživy hospodářských zvířat v Pohořelicích. V rámci kontrolní činnosti posuzoval silážní šťávy, hnojivku, kejdu a další odpadní produkty, které vznikají při zemědělské činnosti. Silážní šťávy zapáchají po kyselině, protože hlavním produktem, který vzniká při silážování je kyselina mléčná v důsledku bakteriální činnosti, může tam být i kyselina octová, ale to záleží na způsobu kvašení. Jde o kyselý zápach. Z hlediska barvy může být silážní šťáva zakalená nebo může být až čirá, to záleží na tom, jak dlouho je silážní šťáva uskladněná. Z hlediska konzistence se jedná o tekutou konzistenci, oproti kejdě, která je v podstatě močí s výkaly, takže je hustá a má kašovitou konzistenci, silážní šťávy naproti tomu jsou tekuté. Od jiných látek silážní šťávy odlišuje zápach po kyselině mléčné a nízké pH, hodnocení pH se dělá v laboratoři, to inspekce normálně nedělá, pH se buď stanoví pH metrem nebo orientačně se dá stanovit lakmusovými papírky. Zápach po kyselině lze zjistit již kontaktem, je cítit i z dálky. Z hlediska produktů v zemědělství jej nelze zaměnit. Předmětná kontrola probíhala na podnět. Podatel podnětu ukázal místo, kde dochází k úniku závadných látek z farmy, místo se nacházelo vně areálu, takže po shledání, že se jedná o únik silážních šťáv do dešťové kanalizace, kontroloři šli na místo vchodu, kde kontaktovali zaměstnance této farmy a chtěli mluvit s tím, kdo má vedení farmy na starosti, potom šli s ním na místo a provedli kontrolu.

Při inspektorské činnosti většinou vzorky nejsou odebírány. Charakter látky v lagunách byl natolik zřejmý, že nebylo nutné odebírat vzorky.

Dále soud z výpovědi svědka zjistil, že silážní šťáva vzniká tak, že rostliny, které jsou určeny k silážování, což může být kukuřice, jetel či jiné rostliny, se sklídí, nařežou nebo se nasekají na krátké částice a potom se ukládají do silážních žlabů, případně do vaků, kde dochází k dusání, aby se vytěsnil veškerý vzduch, který tam je, jenž by mohl negativně ovlivnit proces silážování, buď se látky ještě očkují nějakou bakteriální kulturou, aby probíhalo snadněji silážování nebo se silážování nechává na bakteriích, které jsou přirozeně přítomny a potom probíhá proces fermentace, přitom se uvolňuje šťáva a voda, šťáva z buněk bakterie mléčného kvašení, případně jiné. V podstatě vznikají přitom kyseliny a silážní šťávy. Záleží na hmotnosti sušiny ve hmotě, která se tam vkládá. Rozbory silážních šťáv se nedělají, ale posuzuje se, zda se jedná o silážní šťávy z hlediska zbarvení, jestli jsou zakalené, jestli jsou cítit po kyselinách a to čichem a potom zrakem. V daném případě kontroloři zkoumali tekutinu tak, že se k ní sklonili, přičichli k látce v lagunách a zkoumali ji i pohledem. V místě, kde byly na povrchu piliny, tak je odhrnovali. Mezi silážními šťávami a zápachem stojaté vody, která je někde v laguně delší dobu s tlejícími travinami je výrazný rozdíl, protože v případě laguny s tlejícími travinami se v zápachu objeví příměs sirovodíku hnilobných procesů, kdežto u siláže jde o čistý kyselý vjem, rozdíl tam je značný. Je tomu tak ve všech případech a není to závislé např. od koncentrace tekutin či látek, které navozují charakteristický zápach v takových tekutinách. Pokud by u lagun byly hnilobné procesy s tím, že by došlo k zatopení nějakých travin, tak tam bude vždycky příměs sirovodíku a případně metanu. V případě menší koncentrace kyseliny mléčné, by byl charakteristický zápach méně intenzivní, ale poznat by byl, samozřejmě v případě silného naředění dešťovými srážkami by byl zápach slabší.

Z výpovědi svědkyně Ing. Mgr. B. soud zjistil, že je pracovníkem České inspekce životního prostředí od roku 1991, vystudovala VŠCHT, absolvovala postgraduální studium týkající se technologie vody se zaměřením na zemědělství. V rámci kontrolní činnosti provádí kontroly zemědělských podniků, jejich součástí je kontrola závadných látek, což jsou i silážní šťávy. Tyto mají specifický zápach, protože zde prochází anaerobní proces a vznikají kyseliny, jde o specifický, štiplavý kyselý zápach. Tento zápach a vzhled silážních šťáv není zaměnitelný s jinými látkami zemědělské produkce, je natolik specifický, že je rozpoznatelný nejenom zápachem, ale i vzhledově. Vzhled silážních šťáv záleží na tom, v jaké fázi se zachytí, takže nelze říci, že by u silážní šťávy byla jedna barva, zbarvení se mění. U silážních šťáv dojde-li k přístupu vzduchu, tak dochází k rozkladným procesům. Na předmětnou kontrolu si svědkyně nevzpomíná. Vychází ze spisu, protože prošli mnoho kontrol i co se týká zemědělských podniků. Obecně skutečnost, že jde o silážní šťávy, vyplývá z toho, že silážní šťávy mají specifické vlastnosti, v podniku jsou silážní žlaby. Zaměnitelné to není. V předmětném podniku byla vícekrát, proto se nemůže vyjádřit konkrétně k téhle kauze. Silážní šťávy působí na zeminu, záleží na tom, jak dlouho jsou silážní šťávy na zemině, jak dlouho tam působí, někdy se může stát, že dojde k nepropustnosti půdy jako takové, z čehož lze usuzovat na dlouhodobé působení, samozřejmě se mění i barva i zápach. Dochází k máselnému kvašení. U půdy, protože se jedná o kyselé šťávy, tak dochází ke spálení porostu apod. Když to vyschne, jsou tam charakteristické laguny, barvu to má od hnědé do šedé. Je to velice kyselé. Je výrazný rozdíl mezi vlastnostmi silážní šťávy a stojaté vody s výraznými většími zbytky nějakých travin nebo porostů, tlejících travin. Zápach i složení je úplně jiné. Pokud jde o to, jakou barvu má produkt z uskladněné siláže v měsíci září, záleží na tom, o jaký produkt jde, kdy je naskladněn, kolik obsahuje siláž sušiny apod., takže obecně lze říci, že se to mění.

Zákon o státní kontrole § 12 odst. 1 stanoví, že *povinností kontrolních pracovníků je zjistit při kontrole skutečný stav věci. Kontrolní zjištění jsou kontrolní pracovníci povinni prokázat doklady*. Zákon již dále nestanoví přesné postupy, jak mají kontroloři skutečný stav zjistit, a ponechává to na jejich odborné úvaze. Soud zde připomíná, že pracovníci inspekce jsou nadáni určitou mírou diskrece, jak k posuzování skutkových otázek přistupovat, a jednají na základě svých odborných znalostí a dlouholetých zkušeností. Jak již bylo uvedeno ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu v této věci „*musí při tom respektovat další zákonná ustanovení, zejména postupovat v souladu se zákonem či respektovat zásadu ekonomie řízení (viz např. ust. § 2 až 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „správní řád“)*. ČÍŽP tedy nemohla pochybit tím, že neodebrala vzorky předmětné látky, zjistila-li skutkový stav dostatečně jiným způsobem. Za takový způsob lze přitom považovat i hodnocení předmětné látky pracovníkem ČÍŽP, který k tomu má odborné předpoklady, na základě jeho vjemů, jestliže je takovéto hodnocení spolehlivé. Nemá-li správní orgán o identifikaci látky pochybnosti, je plně na místě zvolit tento hospodárnější postup, než je laboratorní analýza odebraných vzorků (viz ust. § 6 odst. 2 správního řádu). Jelikož ČÍŽP je odborným orgánem, nemusí nutně vyžadovat k posouzení odborných otázek odborná vyjádření či znalecké posudky. Její pracovníci se proto mohou opřít o svou odbornou kvalifikaci a zkušenosti v oboru.“

Protože skutková zjištění kontrolních pracovníků byla žalobkyní zpochybněna, zabýval se soud žalobkyní předestřenými pochybnostmi, a sice, zda zápach silážní šťávy ve spojení s jejím vzhledem a dalšími konkrétními skutkovými okolnostmi dané věci byl natolik charakteristický, že ji nemohli kvalifikovaní pracovníci ČÍŽP zaměnit s jinou látkou – především s povrchovou vodou vytékající ze zemědělského areálu či s kejdou.

Soud po posouzení všech shromážděných a provedených důkazů dospěl k závěru, že odborná kvalifikace kontrolních pracovníků (konkrétně studium Vysoké školy zemědělské v Brně završené doktorským studiem, včetně 6leté praxe ve Výzkumném ústavu výživy hospodářských zvířat či studium VŠCHT, včetně postgraduálního studia týkající se technologie vody se zaměřením na zemědělství) a dlouholeté zkušenosti i s kontrolou silážních šťáv (6 či 25 let) jsou nejen předpokladem, ale i garancí odborného posouzení zkoumané látky spočívající v tom, že lze silážní šťávu ve spojení s danými konkrétními skutkovými okolnostmi identifikovat toliko na základě senzorických vlastností. Je tomu tak proto, že výpověď obou kontrolorů, kteří byli slyšeni v rámci soudního jednání jako svědci, shodně v souladu se skutkovými okolnostmi dané věci (barevnou fotodokumentací, včetně protokolu o kontrolním šetření ze dne 14. 9. 2011) dle soudu vznesené pochybnosti vyvrátila, neboť slyšení svědci jednoznačně popsali charakteristiku předmětných silážních šťáv (nezaměnitelnost zápachu a vzhledu silážních šťáv s jinými látkami zemědělské produkce, specifčnost v tom, že jsou cítit po kyselinách, zejména po kyselině mléčné, což lze zkoumat čichem). Svědci popsali i nemožnost záměny mezi silážními šťávami a zápachem stojaté vody, která by byla v laguně delší dobu s tlejícími travinami spočívající ve skutečnosti, že v případě laguny s tlejícími travinami se v zápachu objeví příměs sirovodíku hnilobných procesů, kdežto u siláže jde o čistý kyselý vjem značného rozdílu. Svědek Dr. Ing. O. popsal i důvod, pro který nelze zaměnit silážní šťávy s kejdou zjistitelný zrakem, neboť odlišnost spočívá v hustotě jednotlivých komponentů a látek.

V návaznosti na uvedené dospěl soud k závěru, že v daném případě je identifikace silážních šťáv na základě umístění, vzhledu a zápachu těchto látek ze strany odborných pracovníků ČÍŽP skutečně natolik bezpečná, že nebylo nutné provádět laboratorní analýzu kontrolované látky. Rovněž z těchto důvodů nemohl soud přisvědčit ani námitce žalobkyně,

že zápach silážní šťávy ve spojení s jejím vzhledem mohli pracovníci ČIŽP zaměnit s jinou látkou – především s povrchovou vodou vytékající ze zemědělského areálu.

Odborný názor kontrolorů nemohla vyvrátit žalobkyně předloženým rozbořem vzorků, který byl proveden společností ENVIREX. Posouzením předloženého rozboru se inspekce podrobně zabývala na str. 9 rozhodnutí ze dne 10.4.2012, kde rovněž uvedla důvody, pro které neshledala předložený rozbor objektivní. Ministerstvo doplnilo posouzení rozboru svými úvahami na str. 7 (čtvrtý a pátý odstavec) napadeného rozhodnutí. Soud pro stručnost na tyto úvahy a posouzení odkazuje (zejména obsažené v prvostupňovém rozhodnutí) a pouze dodává, že k odebrání vzorků došlo až po skončení místního šetření a navíc při odbírání vzorků nebyl přítomen nikdo z kontrolorů, což jsou okolnosti, které výraznou měrou mohou ovlivnit uvedený výsledek rozboru, když současně nelze vyloučit, že došlo ke změně zkoumaného skutkového stavu. Z tohoto pohledu je tedy nerozhodnou námitka žalobkyně, že společnost ENVIREX má akreditaci pro stanovení kyseliny mléčné, octové, máselné či propionové, s čímž inspekce nesouhlasila. Správní orgán tudíž takový podklad nemůže vzít v úvahu, protože není doloženo, že vzorek byl skutečně odebrán z laguny, ve které dle zjištění kontrolorů byly jasně přítomné silážní šťávy. Soud pro úplnost dodává, že tuto otázku shodně posoudil ve zrušujícím rozsudku i Nejvyšší správní soud, který uvedl mj., „že výsledek analýzy společnosti ENVIREX spol. s r. o. sám o sobě zjištění správních orgánů (resp. kontrolních pracovníků) nevyvrátil. Správní orgány vyslovily řadu skutečností, které věrohodnost této analýzy zpochybňují, a Nejvyšší správní soud se s tímto hodnocením ztotožňuje. Konkrétně Nejvyšší správní soud souhlasí, že výsledky analýzy znevěrohodňuje již skutečnost, že odběr vzorků proběhl až den po provedeném šetření a bez přítomnosti pracovníků ČIŽP, které tento úkon nebyl ani oznámen. Během tohoto časového odstupu mohlo bezpochyby dojít k ovlivnění poměrů pod vústěním jednoho z kanalizačních potrubí. Závadná látka mohla být výrazně zředěna vodou, nebo s ní mohlo být jinak manipulováno. Kromě toho byl odběr proveden pouze v jediném místě, ačkoliv dle kontrolních zjištění bylo na místě lagun více.“

Námitka, že kontrole byl přítomen i zástupce (místostarosta) městyse Drnholec, který není odborníkem, nemůže vyvrátit odborný závěr inspektorů a neznamená, že byl skutkový stav zjištěn neobjektivně.

Soud proto uzavírá, že kontrolori dostatečně a spolehlivě zjistili skutkový stav věci, který zaznamenali v protokole a v barevné fotodokumentaci, která je přílohou protokolu z provedené kontroly. S ohledem na uvedené shledal soud i námitky ve druhém žalobním bodu nedůvodnými.

Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku není kasační stížnost přípustná; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V takovém případě lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. u Městského soudu v Praze do dvou týdnů po doručení rozsudku.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho

zaměstnanec, nebo člen, který za něj jedná, nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 25. listopadu 2015

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová, DiS.